Ч. 227 (12.593). Львів, неділя 12. жовтня 1930. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

За збільшення національного продукту.

I.

Про те, що ми бідні, нема двох думок. Це гірка правда, з якою ми зжилися, з якою боремося, як вміємо, звичайно не призадумуючися над її причинами. Ми, як хліборобська нація, мусимо прямувати до того, щоби наше хліборобство давало якнайбільші доходи. На жаль, коли порівняємо видайність одного морґа поля у нас і в західних краях, то побачимо, що вона малощо не найнижча у світі. Іншими словами, наш соціяльний продукт малий, наші заробітки мізерні, ощаджування — себто творення нових капіталів — це дуже часто ідентичне з голодуванням або бараболяним веґетаріянством, наше життєве ніво низьке, рільнича культура перестаріла, анальфабетизм ще великий і т. д. І тут виринає питання: чи наша малопродуктивна і екстензивна господарка є наслідком того, що забогато у нас анальфабетів, чи навідворот, або, чи є інші (крім політичних!) причини, які здержують наш поступ у рільництві. Відповідь на це питання не є маловажна, бо знаючи, де дійсний корінь лиха, ми звернулиб усі сили на його викорінення, а не розпорошувалиб їх на усунення цих недомагань, які є наслідками цього головного лиха і разом з ним мусілиб щезнути.

Дискусію, в якій говориться і про Галичину, ведуть вже від давна... за кордоном і з нею хочемо запізнати читачів. Німецький соціяліст Баде є думки, що причина низької рільничої техніки сходу не лежить в умовинах природи і транспорту, але тільки у недостачі фахового вишколення. Якби остаючі позаду краї мали відповідне фахове вишколення, тоді і вони малиб великі врожаї, а в слід зі збільшеною видайністю зрослаб торговля, промисл, заробітна платня і національний дохід.

Ця думка не найшла усюди апробати. Недавно виступив проти неї Даніель в своїй праці „Нові проблеми европейського рільництва“, де пише: „Коли кажуть, що рільництво в Галичині, Росії і Румунії тому малопродуктивне, бо рільники є темні, то це є певного роду поміщанням причини з наслідками. Як довго в тих краях з природних або технічних причин є можливим поверховне уживання землі з мізерним результатом, так довго бракує там матеріяльних умовин для доброго вишколення народу. Воно коштує гроші!“ Коли Боде є думки, що через добре фахове вишколення селян можна всюди в Европі високо піднести рільництво, то Даніель признає цьому дуже мало рації, кажучи, що в деяких краях можна тим богато осягнути, але в деяких дуже мало, а це через те, бо „опір природи“ у значній почві Европи не дасться при сьогоднішнім стані аґротехніки успішно поконати, а як довго сильний опір природи не є переможений, так довго здержує він зріст освіти серед народніх мас.

Що треба розуміти під цим „опором природи“? Даніель каже, що це — клімат, тобто дуже складний фактор; тут грає ролю богато чинників, а саме: чи зима довга чи коротка, гостра чи лагідна, чи і які є приморозки в осени і на весну, яка скількість опадів у поодиноких порах року, як довго й інтензивно ділає сонце на ріллю й рослину, які і коли віють вітри і т. д. Ці чинники і їх комбінації мають *рішаючий вплив* на рільництво і чим більше вони для рільництва неприхильні, тим самим більший „опір природи“, при чому на величину цього опору не без значіння і якість землі.

Коли опору природи не можна тепер перемогти, а без цього неможливий поступ у рільництві, а в наслідках піднесення рівня освіти, получене з великими труднощами, без чого знов фахове вишколення неможливе, то чи не попали ми в закляте колесо, з якого нема виходу? Чи не звучить це, як дантівське „лишіть надію“, або наше прастаре „не тратьте куме сили“? На щастя так але не є. Даніель не виключає можливостей дальшого розвитку в рільництві Галичини і взагалі східно-полудневої Европи, але — на його думку — чим дальше на схід, тим опір сильніший. Вже сьогоднішна аґротехніка вистарчить до інтензивної господарки в Галичині, лише не треба наслідувати чужих метод, але опираючись на здобутках науки, *впроваджувати нові підхожі до клімату й землі методи господарювання.*

Д-р Ю. Стецюк.

РНО і РСО.

Чому москвофіли не належать до Виборчого Бльоку?

II.

П. В. Каренін, здається, головний нинішній ідеольоґ галицького москвофільського табору, оголосив у „Русском Голосі“ цикль статтей п. н. „На святий російський (русскій) беріг“, в яких виложено всю, так мовити, програму РСО та зорґанізованого в ньому москвофільства. Притоку до тих статтей ніби дали виводи д-ра О. Назарука в „Новій Зорі“ з обороною назви „Русь“ і „руский“ як українських історично-національних цінностей. Однак безумовно п. Каренін мав на увазі й актуальний політичний момент, а саме — справу виборів і евент. спільного бльоку з українськими партіями. Коли ми тиждень тому (у передовій статті в „Ділі“ з 2. ц. м.) зауважили, що ті статті внеможливили українцям бльок з РСО, „Русскій Ґолос“ (ч. 75) обурився: статті п. Кареніна, мовляв, „у високій мірі причинилися до того, що російська громадянська думка віднеслася прихильно до ідеї бльоку РСО з українськими ґрупами“, а також „управам українських партій облекшили заключення бльоку з РСО“. У перше твердження не сумніваємося. Знаємо, що серед москвофілів є фанатики, непримирні вороги всього українського, і що тому треба було шукати таких арґументів, які могли би їх дещо втихомирити. Тому можливо, що п. Каренінові ця місія дійсно вдалася. Що більше: признаємо, що й відносно нас, українців, п. Каренін відступив з чимало таких позицій, які, здавалося, були ненарушними бастіонами москвофільського вірування. Згори зазначуємо, що ми ствердили у статтях п. Кареніна велику й поважну еволюцію поглядів „Русского Ґолосу“ на українців і український національний рух. А проте п. Каренін, зручно деякі оковзкі місця минаючи, подавав одночасно деякі такі точки над „і“, які нам справді бльок із РСО внеможливили.

Ідеольоґічна еволюція галицьких москвофілів крізь призму статтей п. Кареніна полягає у тому, що вже не чуємо твердження „не було, нет і не будет“, та взагалі сама назва „український“ перестала бути для нього осоружною. Мовляв: вам не подобається назва „малоруський“, мені „український“, але по суті — це *одно й те саме.* І справді, з виводів п. Кареніна не виходить, щоби він добачав якусь *виразну* ріжницю між цими термінами. Лише тут і там він вяже поняття самостійницької, національно-державної ідеольоґії з поняттям українського національного руху і таким робом надає термінольоґії „українець“, „український“ характер *політичний*, а термінольоґії „малорус“, „малоруський“ — *етнічний.*

Зате різко відріжняє п. Каренін поняття „нація“ і „народність“ (нарід). Він признає *рівнорядність* трьох народностей (народів): великоруської, малоруської і білоруської. Однак нацією є лише всі ці три народности вкупі і зветься вона „руською“. Всі три народности (народи) мають мати однакові „державні“ права „до всіми атрибутами самостійности, від мови і школи до уряду й договірного економічного відношення до держав інших руських народів“, але вони мають бути обєднані *всеросійським урядом в єдиній російській державі*, яку п. Каренін називає для відріжнення — „ґосударством“. Таку теорію „Русскій Ґолос“ і п. Каренін сам називає „панруською“ та „обєднюючою“. Розвиваючи її дані, п. Каренін заявляє, що він не виступає проти українців тому, що вони плекають свої народницькі окремішні питоменности, а тому, що вони хотять „вбити в собі руську душу“. Інша річ, що чимало точок у цій теорії є для нас неясних. Наприклад не знаємо, чи п. Каренін утотожнює поняття „Русь“ і „Росія“. Він заявляє лише, що „у відношенні до інших народів і держав малороси є рускими по національності й росіянами, себто громадянами Росії“. Значить, світ має знати лише Росію і росіян; фактично має істнувати держава Росія з внутрішньо-автономічними сфедерованими частинами „Великоросія“, „Малоросія“ і „Бірлосія“. В такій концепції — великороси (по нашому — москалі) мусіли би боронити малоросів (українців) перед кожним утиском, а малороси (українці) допомогли би великоросам скинути большевицьке ярмо й разом відбудовувати на нових основах єдину російську державу.

Цілком неясною є точка *ким і чим уважають себе самі москвофіли* з „Русского Ґолоса“? Читаємо буквально: „Стоючи на сторожі всеросійської („всерусскаво“) єдности і горнучись до загально-російської культури, ми завжди передовсім признавали себе галицькими патріотами. Хоч як штовхали нас до того українці, а проте ми ніколи не пішли на шлях *племінної ренеґації* (підкресл. наше — Пр. Ред.) *і не ставали великоросами*“. Отже не знаємо: чи гал. москвофіли, територіяльні (обласні) галицькі патріоти (доказ: участь в У. Г. А.) *є росіянами, чи малоросами*“, себто українцями? Коли вони не є „великороси“, яких ми ідентифікуємо з росіянами, то чому в такому разі не кажуть: так, ми є українці, але *політичні русофіли*, себто наш *політичний* світогляд каже нам змагати до *автономії* в рямках демократичної Росії, яка, мовляв, на нашу думку, є далеко реальніша та більше корисна, чи може навіть єдино можлива й єдино спасенна, — а не державна українська самостійність у повному суверенному відокремленні від держави російської?! Однак п. Каренін того не каже. З його статтей виходить, що він не признає себе *політичним* москвофілом, лише також членом якоїсь окремої *народности* — і не української а просто „галицько-руської“.

І в цьому вся трудність такого тісного порозуміння, як напр. виборчий бльок, оснований не лише на принципі міжпартійности (внутрі кожної національности) але й міжнаціональности.

Що діється в нашому краю.

ЗБАРАЖЧИНА.

В днях 25—28. вересня перейшла поліційна карна експедиція через отсі села збаражського повіту: **Нове Село, Сухівці, Шельпаки, Шили, Доброміpка, Гущанка, Лозівка і Скорики.** В **Новому Селі** були в адвоката д-ра Д. Сеника, адв. концінієнта Калина, Грицини, д-ра Кокодинського, інж. Турянського, нот. кандидата Голінатого, війта Шурана, господаря Сокола, адв. писаря Бомби й ін. Усі вони (дальше пропускаємо). Поліційні відділи були в згаданих вище селах сперщу по кооперативах і читальнях, а там, де є молочарні (**Доброміpка** й ін.), і по молочарнях. (Дальше пропускаємо). В Лозівці були під памятником Шевченка, при чому селяни (дальше пропускаємо). Поза установами були в кожному селі по поодиноких селянах, і то самих свідоміших (дальше пропускаємо). В **Гущанці** відвідали укінченого студента фільос. Козака Павла, що був книговодцем кооперативи в Доброміpці. Він тепер (дальше пропускаємо). Крім нього і багатьох молодиць та дівчат також бідний жидок Шпайзер Шнай (дальше пропускаємо). В **Доброміpці** відвідали війта і члена управи кооперативи Гриця Березу, голову надзірної ради молочарні Марцінюка Михайла, книговодця Бабія і господаря Тимка Березу. Війта Гриця Березу (дальше пропускаємо). Щодо господарств вичислених людей, то (дальше пропускаємо). Після того поліційні відділи відіхали зареквірованими селянськими підводами дальше.

КОСІВ.

Масові ревізії по нашому краю не минули й Косова. Ось 26. вересня відбувся 8-годинний трус в кооперативі „Гуцульське Мистецтво“ і в її директора п. Куриленка. Трус був такий докладний, що позривано навіть підлоги. Розуміється, нічого не найдено.

ЗАШКІВ, ПОВ. ЛЬВІВ.

Повідомляють нас, що в громаді Зашків, пов. Львів, місцева поліція приступила в пятницю рано 10. ц. м. до основної ревізії в читальні й кооперативі, які на час ревізії замкнено. Зачали від чит. бібліотеки, яку провірено дуже докладно, а що в домівці читальні мешкав крамар п. Бабич, то зревідовано також його. В хвилі, коли це пишемо, не знаємо ще, чим скінчилася та ревізія.

ГЛЕЩАВА, ПОВ. ТЕРЕБОВЛЯ.

В ночі з 1. на 2. ц. м. приїхала до села Глещава військова карна експедиція, а саме відділ 9. полку уланів, стаціонованих у Теребовлі. Після приїзду до села прийшли до кооперативи (дальше пропускаємо), а потім перейшли до читальні і молочарні (дальше пропускаємо). Ревізію зроблено тільки в голови „Лугу“. На другий день рано (дальше пропускаємо). Після відїзду карної експедиції вибухла в селі пожежа, наслідком якої погоріло двох господарів. Слід зазначити, що ні в Глещаві, ні взагалі в теребовельському повіті не було ніяких підпалів чи інших саботажів.

БІЛЬЧЕ ЗОЛОТЕ, ПОВ. БОРЩІВ.

В „Іл. Курері Цодз.“ і в інших польських ґазетах появилась вістка з Більча Золотого, пов. Борщів, про те, що у нас на фільварку згоріла стирта соломи (до 200 фір) і що місцевий „Луг“ та „Сокіл“ відмовились рятувати і т. д. Тимчасом згоріло гниле подення (підстілка) зпід стирти (до 20 фір), як це й ствердила комісія, а про пожежу ніхто нічого не знав. Аж рано люди довідались про неї і ніхто очевидно не думав рятувати, бо не було що! От такою правдою оперує „Іл. Курер Цодз.“ і інші польські органи.

Дня 25. вересня в ночі (два дні пізніше) перевела поліція ревізії у визначніших громадян: Демка Улашина, Козьми Улашина, Михайла Бурдея, Мих. Мотиля, Григора Костюка, Марії Николин і Михайла Вовчука; цього останнього арештували. Дня 26. вересня в год. 9. рано без попередньої ревізії арештували місцевого пароха о. Семена Гребенюка в хвилі, коли збирався на прилучене село Монастирок сповідати дітей (перша сповідь) і приготовити все до великого відпусту-кальварії на Чесного Хреста. Вечором того-ж дня переведено в нього ревізію. Шукали за зброєю, але нічого не знайшли і забрали тільки всю приватну переписку. На постерунку поліції зроблено о. Гребенюкові відтиски пальців, не зважаючи на його протест. Два дні держали його на постерунку і по списанню протоколу випустили в ночі на волю. Закидали йому звязок з Пластом, переховування зброї й організацію тайних товариств.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ.

Дня 1. жовтня 1930. вийшли на волю з перемиської тюрми пп. Совик Степан з Рави Руської і Семко Степан з Дахнова, яких безпідставно підозрівали в підпалі стирт на фільварку у Свидниці. — Обидва випущені на волю складають при цій нагоді на руки Вп. д-ра Качмарського, адвоката в Краківці, всім Вп. Паням і Панам щиру подяку за батьківську опіку в часі їх побуту в тюрмі у Краківці.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 12. ЖОВТНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ. 30)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

Коли підпрефект зміркував, що я не хочу відповідати, вложив листи до кишені і звернувся до директора та свого прибічника:

— Тепер панове вже самі знаєте, що треба зробити.

Ключі Віота забренькали похоронного марша, а директор сказав із глибоким поклоном:

— Пан Ейсет заслужив на те, щоби його прогнати негайно, але ми хочемо оминути скандалу і задержимо його ще тиждень.

Стільки часу треба було, щоби викликати нового вчителя на моє місце.

Почувши страшне слово „прогнати“, я втратив усю свою сміливість. Я вклонився мовчки і вибіг. За дверима я не міг стримати сліз... Я побіг притьмом до своєї кімнати і душив сльози хустиною.

На мене ждав Роґер з тривожною міною, проходжуючись удовж по кімнаті. Коли побачив мене, крикнув допитливо:

— Пане Даниле?...

Я впав мовчки на крісло. Фехтмайстер сказав різко:

— Плачете як дітвак! це-ж не має сенсу! Скажіть швидше, як там було?...

Я оповів йому страшну сцену в канцелярії з усіма подробицями.

Обличча Роґера щораз більше прояснювалось; він уже не споглядав на мене таким диким зором, а вкінці, коли почув, як я дав себе прогнати з ґімназії, щоби не зрадити його, він простягнув до мене обі руки і сказав попросту:

— Даниле! ви є порядний хлопець.

У тій-же хвилині ми почули, як загуркотів віз; це відїзджав підпрефект.

— Ви є порядний хлопець — повторив мій приятель-фехтмайстер, стискаючи так сильно мені руки, якби хотів їх поломати — ви порядний хлопець, більше сказати вам не можу.. Але ви повинні зрозуміти, що я не можу дозволити, щоби хтось жертвував собою за мене.

І відчинивши двері сказав:

— Не плачте! я йду до директора і даю вам слово, що коли проженуть кого, то не вас.

Збирався вийти, але ще завернув якби щось забув і сказав тихцем:

— Послухайте, що вам ще скажу... Я, цей сильний Роґер, не живу сам на світі. Десь там в якійсь закутині живе моя мама... бідна мамуся! Обіцяйте мені, що напишете мені, коли все скінчиться.

Він сказав це поважно, спокійно, тоном, що налякав мене. Я крикнув:

— Що ви хочете зробити?

Роґер не відповів нічого; він відхилив свою блюзу і показав мені в кишені рукоятку револьверу. Я кинувся до нього схвильований:

— Не вже ви хочете стрілятись?

Він відповів холодним тоном:

— Мій коханий! Коли я служив у війську, я обіцяв собі, що якби колинебудь я стрілив якусь дурницю і цим понизив свою ґідність, я ніколи не переживу цього. Тепер прийшла хвилина, що можу дотримати це слово... За пять хвилин мене проженуть з ґімназії себто поніжать мою ґідність; година пізніше добраніч! я проглину останню пігулку!

Коли я почув це, я станув рішуче поперек дверей:

— Ні! Роґере! ви звідсіля не вийдете.. Я волію втратити місце, ніж бути причиною вашої смерти.

— Дозвольте мені сповнити мій обовязок— відповів він похмуро і хоча я стримував його, відхилив двері.

Тоді прийшла мені думка нагадати йому долю його мами, тієї бідненької мами, що живе десь там у глухій закутині. Я доказував йому, що він повинен жити для неї, що я сам найду собі легко якесь інше місце, що врештою, на всякий випадок, ми маємо ще час цілий тиждень і що бодай можна заждати аж до останньої хвилини з такою страшною постановою... Цей останній арґумент здається трохи переконав його. Він згодився відложити на кілька годин свої відвідини у директора і все те, що з ними було звязане.

Тимчасом озвався дзвінок. Ми поцілувалися і я пішов до школи.

Ех, які ми всі! Входячи до кімнати я був у розпуці, а тепер виходив із неї майже радісний... Маціцький був дуже гордий, що врятував життя свому доброму приятелеві.

А все-ж треба сказати всю правду: коли я вже сидів на катедрі і очуняв з першого захоплення, я почав роздумувати. Роґер згодився, що буде жити — добре. Але що станеться зі мною самим, коли за моє гарне пожертвування своєю особою мене викупить?

Становище не було веселе. Я бачив уже поважно нарушене домашнє огнище, заплакану маму, обуреного тата. На щастя, я пригадав собі Якимця: Яку щасливу думку приніс його лист саме нині вранці! Остаточно — це-ж була проста справа: чи сам він не писав, що в його ліжку є місце на дві особи? Зрештою в Парижі можна завсіди найти спосіб, як прожити...

Тут зупинила мене одна страшна думка: для подорожі треба грошей: спершу на білет, відтак 58 франків, які я винен сторожеві, 10 франків позичених від одного студента і врешті велика сума на моїм рахунку в каварні Барбета. Як роздобути такі гроші?

(Продовження буде.)

Без маски.

(Допис з Волині.)

Демократія — слово нещасливе. Оперує нині цим словом кожний, а найбільше той, хто хоче цим словом прикрити *антидемократичний зміст*. До цієї катеґорії людей належить п. Т. Заґурський, редактор „Пшеґльонд-у Волиньск-ого".

Обіймаючи редакційний провід пару років тому, п. Заґурський забрав голос і в українській справі. Висловився він досить ядерно: „Коли не можна всіх українців утопити в Стирі, що пливе під Луцьком, тоді треба задовольнити інтереси й потреби українського громадянства".

Я був одним з тих, що приплеснув цій заяві п. Заґурського, бо ця заява продовжувала демократичну традицію в українському питанні, створену попереднім редактором „Пшеґльонд-у Волиньск-ого", п. П. Вержиковським, людиною, знаною й ціненою в широких колах громадянства на Волині.

Та крилатий афоризм п. Т. Заґурського був лише маскою, за якою ховалося обличя зоольоґічного шовініста. Дуже хутко вже після того, п. Т. Заґурський розпочав студії над тим, кого власне треба уважати за українців, себто кого таки можна потопити в Стирі, а кого наразі ще лишити на суходолі. Виявилося, що правдиві українці мешкають лише на В. Україні та почасти на Волині. У Галичині українців немає, а є лише „русини".

Але й на цій клясифікації не зупинився п. Заґурський. Українців на Волині він поділив на правдивих, бо льояльних, і штучних та неправдивих, бо нельояльних. В скороченні телеґрафічному цей поділ був поділом на „Рідну Хату" й „Просвіту"... Першу він називав „нашою", а другу — „антидержавною".

Колиж не далося вже заперечити, що й у Галичині істнують українці, — тоді п. Заґурський прийшов остаточно до такої дефініції: „українці є і в Галичині і на Волині... Але всі вони повинні бути поділені на дві ґрупи: ті, що є в Безпартійному Бльоку — це українці зі щирого українського золота; ті, що не належать до ББ — це зрадники української ідеї, працюючі на щире... *німецьке золото*".

В останньому числі п. Заґурський так і написав: „*Знаємо вже*, що УНДО працює за гроші, які дістає з Берліна..." Маску зірвано, облудні слова про демократію забуто... „Орґан польської демократії" осмілюється кинути в обличя цілого незалежного українського громадянства обвинувачення, що воно працює за німецькі гроші. Такого обвинувачення не закинув ще навіть найбільше закукурічений ендек. Очевидно, п. Заґурський не посмів би цього зробити на власну руру. Це-ж голос, як він твердить, польської демократії — себто того польського активу, що стоїть за цим орґаном, що *морально* його підтримує, що завжди твердив, що він зуміє сперечатися, *боротися*, а не вміє оперувати *свідомою неправдою* або *насильством*.

В оцінці Т. Заґурського кожне слово, сказане з проповідниці в українській церкві, кожне слово, написане рукою українського публіциста, кожне слово, що лунає в суді в обороні українських підсудних — кожне те слово є оплачене Берліном. А, значить, цілий український національно-політичний й культурно-освітній рух є залежний від німецької ласки.

Справа п. Заґурського — *безнадійна* справа. Бож трудно повірити, щоб і споміж самих поляків розумні люди були вдячні п. Заґурському за те, що, в той час, як ще не замовкли оклики протесту проти німецьких зазіхань на польські кордони (одним з аранжерів якого в Луцьку був той-же п. Заґурський), — раптом він почав ще голосніше кричати про „німецьку небезпеку", бо цілий український рух, мовляв, є берлінською експозитурою. Яке це все примітивне, демаґоґічне і смішне!

Т. Заґурський пише далі, що виборчому успіхові ББ загрожують „галицькі крикуни" з УНДО. Як відомо, характеристичною ознакою крикуна є саме те, що він нікому не може бути небезпечним. Коли цілий український нарід, як твердить Заґурський, стоїть муром за ББ — то тоді чому так боятися „крикунів"?!

Ми, українці, в боротьбу урядового табору з польською опозицією не втручаємося. Вибори для нас не йдуть під гаслом, хто з польських таборів має бути при владі, лише хто має обороняти національнополітичні, культурні й господарчі інтереси українського населення. І дозвольте нам, пане Заґурський, вірити, що оборонити їх вуміє ненависне Вам УНДО краще, ніж панове Заґурські, хочби вони й ішли в могутній спілці зі Сеґейдами й Далями.

О. Ковалевський.

◆◆

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямнім!

Стінний календар і „Рідна Школа".

Як на кожний рік так зокрема на 1931 *ювилейний* рік з нагоди 50-ліття — видасть „Рідна Школа" свій стінний календар. Він буде прикрашений претарними рисунками у двох красках, а на численні домагання буде мати менший формат, як це було досі.

Тому, що видавництво стінного календаря „Рідної Школи" стало немов неписаним монополем, булоб побажане, щоб особливо в ювилейному році найшовся такий календар у кожній хаті. З того погляду апелюємо до всіх видавців та інституцій, що бажалиб видати свій стінний календар на 1931, щоби здержалися цього року з власним видавництвом. Натомість вони можуть замовити наперед (до 20. жовтня ц. р.) у „Рідній Школі" відповідну скількість стінних календарів „Рідної Школи", потрібних для їх членів чи цілей. Попри політичне обєднання здобудьмося також на обєднання в культурних змаганнях.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ"
Львів, Ринок 10. II. пов.

Гіндуси творять державу в державі.

Гіндуські націоналісти ухвалили покликати в цілих Індіях до життя цілий ряд гіндуських інституцій, аналоґічних до анґлійських інституцій, а саме створити гіндуські національні суди цивільні та карні. Замість смертних кар ухвалено примінювати загальний бойкот засудженого. Ухвалено збирати окремий національний податок на утримання гіндуських судів, шкіл і т. д., щоби тим чином збойкотувати анґлійські уряди.

Франція боїться Гітлера.

Бувший міністр війни Пенлеве оголосив у „Матені" статтю, в якій стверджує, що перемога Гітлера в Німеччині є великою небезпекою не тільки для Франції, але і для европейського мира взагалі. Німеччина повертає до політики Гогенцолернів, тому Франція мусить збільшити свою армію.

І рабіна розстріляли.

А. Т. Е. Берлін. З наказу ДПУ у Борисполі розстріляно 5 осіб між ними рабіна, якого засудили за переховування срібної валюти.

Ювилей здобуття Вильна.

Дня 9. ц. м. минуло десять літ від дня, коли ґен. Желіґовський здобув Виленщину і прилучив її до Польщі. „Курєр Віленьскі" подає цікаві факти про цю подію: після усталення демаркаційної лінії між Польщею і Литвою в Сувалках 7. жовтня 1920 начальний вожд Пілсудський покликав ґен. Желіґовського до ролі нелеґального освободителя Вильна. Желіґовський не міг дістати ніяких формальних наказів і мусів приняти на себе всю відповідальність і плян опрацювання акції. Ґен. Желіґовський приїхав до Воронова, де була його дивізія. Частина командантів відмовилась взяти участь в цій акції, яку називали бунтом і домагались писемного наказу. В ночі 7. на 8. жовтня йшла горяча виміна телеґрафічних розмов між Вороновом і Варшавою. Майор Стаміровський телефонував, що для цієї акції авторитет Желіґовського не вистарчає, але маршал Пілсудський, як голова, не міг анґажуватись в цю справу офіціяльно. До Воронова приїхав ґен. Сікорський і дав Желіґовському наказ за всяку ціну машерувати на Вильно. Частина старшин, що вагалась, лишилась у Воронові, а дивізія вимашерувала 8. жовтня, побила литовців над рікою Меречанкою і в полудне 9. жовтня Желіґовський вмашерував до Вильна.

Троцький подорожує.

„Дайче Цайтунґ" подає, що Троцький приїхав до Берліна, де має нараду із своїми прихильниками. Ця вістка нествердженa.

Конґрес французьких радикалів.

В Ґреноблі відбувається конґрес французьких радикалів, до якого французька преса привязує велику вагу тому, що на цьому конґресі рішиться питання, чи радикали лишаться далі в опозиції, чи співпрацюватимуть із урядом, щоб далоб можливість створити більшість.

Безробіття в СРСР.

„За Свободу" подає, що в Ленінграді вибухли заворушення, спричинені безробіттям. Робітники „Красного Путиловца" розгромили хлібну кооперативу, при чім викрикали „Геть радянську владу!". Арештовано 50 робітників. У самій Москві є 60 тисяч безробітних.

Після кабінетної кризи в Румунії.

Згідно з останніми відомостями з Букарешту, новий кабінет творить Міронеску. До цього кабінету ввійдуть самі члени народньо-селянської партії.

ОСТАННІ ВІСТИ

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ ЗАКОРД. КОРЕСПОНДЕНТІВ У НАЧАЛЬНИКА НАЦ. ВІДДІЛУ.

У пятницю, 10. жовтня, відбулася в кабінеті начальника нац. виділу при мін-стві внутр. справ Сухенка конференція для кореспондентів закордонної преси. Темою конференції було положення в Сх. Галичині.

Присутніх привитав директор політичного департаменту мін-ства закордонних справ Станіровський. Опісля нач. Сухенек у рефераті „пояснив всесторонно“ національні, політичні та суспільні відносини, що є на терені, обнятім українським питанням. Найзагальнішою основою українських справ є спір за назву національности. Населення в заг. більшости вважає себе „русинами“. Назву український піддержують лише політичні діячі. „Якийсь нібито“ гнет українців заперечують цифри. У гром. радах трьох воєвідств Сх. Галичини є ок. 300 тис. поляків, 49.000 українців і понад 5.000 жидів. У міських радах є 2244 поляків, 973 українців і 1909 жидів, у пов. соймиках 612 поляків, 317 українців і 65 жидів. Про фінансову і госп. поміч уряду для Сх. Галичини говорить те, що ост. літами на українському терені побудовано 125 тис. будинків. Недавно облогом лежало 2,8.00.000 га землі, в 1929 р. лише 1 га. В 1922-23 було шк. дітей ледви 34 проц., в 1929 ходило до школи 67.1 проц., а в волинськім і поліськім воєвідствах 74.6 проц. В 1913 р. було в Сх. Галичині 557 кооператив, в 1929 р. 2393. Кооперативи ті діставали кредити, поки не стали гніздами протидержавної роботи. Кружки „Сільського Господаря“ розвивалися теж свобідно при піддержці міністерства хліборобства і земельних реформ. У 1929 р. було 85 філій „С. Г.“ і 1150 кружків. Щодо шкільництва уряд стоїть на становищі, що кожен горожанин мусить знати польську мову. В 1925-6 р. було українських шкіл 1179, в 1929-30 р. 716. Усеж таки число шкіл для українських дітей не впало, бо створено 1794 утраквістичних шкіл. У 1928 р. було у Сх. Галичині 1637 українських принагідних обходів, 6474 представлень і концертів, 2483 відчитів і викладів.

У Сх. Галичині діле УВО, вождом якого є Коновалець, що жиє постійно поза кордонами Польщі. При помочі емісаріїв здобуває прихильників терору серед незорієнтованої молоді. Велику ролю відграють у цьому „Луги“, „Соколи“, спортові т-ва та „Пласти“. Останні не належать до міжнародного скавтівського Союзу, бо відмовилися зложити приречення вірности державі. У Сх. Галичині є 76 організацій „Пласта“, 513 „Соколів“ і 747 „Лугів“. Акцію УВО тяжко назвати саботажною або диверсійною, требаб її назвати бандитською, бо її не приноровлюють до держави, лише до приватного майна. З 90 актів саботажу, які занотовано у вересні ц. р., 81 було підпалів приватної польської власности. Підпалюють переважно шк. діти, висилані аґентами УВО. Справжні проводирі є головно за кордонами і ніколи не виставляють власної шкіри на небезпеку. Останніми часами уми молоді розлюзнили українські сойм. посли, тому, їх арештовано. Політикою уряду є гоїти рани з 1918 р., та становище українських політиків приневолює уряд зійти на інший шлях. Про настрої українського населення свідчить найкраще витімок із розмови з кр. командантом УВО Головінським. Він сказав, що йому відоме положення і знає, що годі успішно перевести якунебудь рев. акцію в Сх. Галичині, бо принципіяльно українська земля є по тамтому боці кордону. Замкнення української гімназії в Тернополі зрозуміле, бо в ост. році прокураторії перевели 90 слідств у відношенні до учнів 5. і 6. кляси тієї гімназії. **Пацифікаційна акція скінчилася. Поліцію відкликали, забралося військо з теренів, що в тих сторонах мало маневри.** Ріжниці між „руским“ населенням і українськими політиками щораз частіше ухвалювані громадами резолюції, що вони не мають нічого спільного з УВО а також те, що на силу усувають зі сіл українські організації, вмішані в роботу УВО. Українські проводирі втратили популярність серед населення, тому хочуть стати популярними за кордоном. Тереном для того є передовсім конгреси нац. меншин, на яких роздають брошурки фантастичні змістом. На ост. конгресі у Женеві роздавали брошурку „Кальварія Народу“, видану українськими послами польського сойму. Панейко, що подається за якогось держ. секретаря, а згідно з незаперечними даними є денікінським старшиною, що боровся з українськими відділами Петлюри, розіслав до найвизначніших держ. мужів і евр. журналістів просто несотворені річи про гнет українців.

На закінчення дир. Станіровський сказав, що польський уряд не бажає кращих відносин із „руским“ населенням ніж дотеперішні. Одначе уряд не вдоволиться заявами українських політиків, коли політика не піде справді по лінії порозуміння з держ. чинниками.

НА МІСЦЕ УКРАЇНСЬКОЇ — ПОЛЬСЬКА ДІВОЧА ГІМНАЗІЯ.

Пресова Агенція „Іскра“ повідомляє, буцімто мін-ство освіти отворить у будинку розвязаної української гімназії в Тернополі — державну дівочу гімназію з польською викладовою мовою. Це тому, що в шк. львівській окрузі відчувають недостачу держ. дівочих гімназій.

ВИБУХ БОМБИ У „ПРОСВІТІ“ В ГАЛИЧІ.

ПАТ повідомляє, що в Галичі вибухла граната на І. пов. будинку, в якому давніше була почта, а тепер є „Просвіта“. Вибух ушкодив сходи та вікна.

АРЕШТУВАННЯ.

У Бережанах арештувала поліція адвоката д-ра Вол. Бемка. — У Ляхівцях (пов. Богородчани) арештували місц. пароха **о. Пант. Городенького.**

ЛІКВІДАЦІЯ КОМІТЕТУ ПОМОЧІ ПОЛІТ. ВЯЗНЯМ?

На приказ адм. влади перевела поліція ревізії у членів Українського Комітету Помочі Політичним Вязням у Львові, головнож у голови комітету д-ра Федака, у секретаря комітету Матчака. Польські джерела повідомляють, що Комітет зліквідовано та заборонено дальшу його діяльність.

КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКОГО ПРЕС. БЮРА ПРО САБОТАЖІ.

Українське Пресове Бюро в Женеві в меморіялі до всіх членів Ліги Націй зясовує справу саботажів у Сх. Галичині та пояснює, що це діло рук комуністів і польських провокаторів, польських зем. власників, які спекулюють на асекураціях.

ОБВИНУВАЧЕНІ В ЗАМАХУ НА СХ. ТОРГИ перед судом.

Найвищий Суд у Варшаві розглядатиме 20. листопада ц. р. справу Біди і тов., обвинувачених у виконанні замаху на Сх. Торги у Львові в 1929 р.

Присуд у розправі комуністів.

Дня 10. жовтня закінчилася розправа перед львівським судом присяглих розправа 3 львівських комуністів (засуджених у червні на кару смерти). Гірша засудили на півтора року, Юґенда на 1 рік, а студ. Пропер вийшов на волю.

НОВИНКИ

— **Телеф. 2-11. Піскова 22 „Власна Хата“ Фотограф Лев Янушевич.** 537 115-?

— **Конфіската „Діла“.** Вчорашнє (226) число нашого щоденника підпало конфіскаті за кінцевий уступ передової статті п. н. „Перед виборами“, за замітку п. н. „Демонстрації в Києві і Харкові“, подану дослівно за польською аґенцією телеграфічною „Експрес“ (АТЕ) на четвертій сторінці і за другу новинку. Це 7-а з черги конфіската „Діла“ в цьому році.

— **„Обнова“, Т-во українських студентів-католиків,** повідомляє своїх членів і весь студентський загал, що починає свою діяльність у новому академічному році відслуженням Інавґураційної Служби Божої Впр. о. еп. Будкою в церкві Св. Духа (Духовної Семинарії) в неділю, дня 12. жовтня 1930. в год. 11.30 передпол.

— **Шибениця в Перемишлі.** Найвищий Суд у Варшаві затвердив присуд окружного суду в Перемишлі, яким засуджено 23-літну Марію Бучковську на кару смерти за вбивство свого чоловіка Петра. Президент не скористав з права помилування засудженої, тому присуд буде на днях виконаний.

— **Мужеська ґардероба** підлягає рівнож моді! З огляду на те збогатила фірма **Del-Ka** свої філії найновішими моделями на осінь і зиму, найліпшої якости, по постійних цінах. Гляди оголошення на стороні 5. 720

— **З життя Закарпатської України.** Чеська влада перенесла на інші місця учителів, Миколу Овсака, який трицять літ був учителем в Сільци, до іншої місцевости в горах. Причиною перенесення було те, що цей вчитель, як українець, не подобався інспекторові Цимбалінцеві. Перенесено також багато інших вчителів українців. — При вчительській семинарії в Мукачеві, яка досі була призначена тільки для населення Закарпаття, утворено чеську паралельку, до якої перевели всі учні жиди, що творять 30 проц. всіх учнів семинарії.

— Після конгресу фільософів в Оксфорді. Свого часу писалось в „Ділі“, що 6. вересня »

З чужинних видань.

Georg Schneider. Handbuch der Bibliographie. Vierte, gänzlich veränderte und stark vermehrte Auflage. Verlag Karl W. Hiersemann. Leipzig. 1930, ст. 674.

Коли я пишу на сторінках „Діла" про цю книгу, вихід якої четвертим виданням є подією серед бібліографів усесвіту, так це тому, що в ній є дещо спеціяльно цікаве для українця. „Підручник бібліографії" Георга Шнайдера (урядовця Пруської Державної Б-ки в Берліні) вийшов уперше в 1923 р. З того часу появилися ще два видання, і вже перед 2—3 роками книжка зробилася великою рідкістю. Куповано її в цілім культурнім світі, бо це є одинока модерна бібліографія бібліографій: у ній окрім загальних відомостей з історії бібліографії подаються відомости про важніші енциклопедії, словники, головні наукові часописи, національні біографічні, історичні всякі інші словники, історії літератури і т. д. Критика високо оцінила цю книгу, яка справді уявляє собою останнє слово бібліографічної науки. І ось тепер появилося нове, 4-те видання.

В ньому вперше в розділі „Allgemeine nationale Bibliographien" находимо розділ „Ukraine". Правда, і в попередніх виданнях, там, де говорилося про російську бібліографію, сказано було, що існує бібліографічна праця і серед „рутенців" і наведено було заголовок „Галицько-руської бібліографії" Ів. Ом. Левицького. Тепер книга має вже цілий окремий розділ, хоч і невеликий (ст. 320—322), але такий, що дає деяке поняття про українську бібліографію і взагалі українське письменство. Матеріял для цього розділу доставлено авторові з українських кругів; він не все використав, а проте головне у ньому подано. Отже, насамперед, — виказ важніших праць з історії українського друкарства і покажчиків української літератури; далі — виказ сучасних українських бібліографічних часописів (на Рад. Україні), важніших старих часописів і нових („Зоря", „Кіевская Старина", „Літ.-Наук Вістник", „Україна", „Червоний Шлях", „Життя і Революція") і нарешті спис усіх важніх праць з історії української літератури. Кожна книга чи часопис коротенько схарактеризовані, або бодай подано роки видання (при часописах) і зміст. Українські видання згадуються ще й у деяких інших місцях у книзі. На жаль, коректа українських заголовків переведена не зовсім добре, що помітно також і в назвах російських, польських, чеських та інших.

Наші фахові бібліографи напевно звернуть увагу на нове видання книги Шнайдера, але й широкому громадянству може цікаво буде довідатись про появу книги, яка дає відомости про українське культурне життя по цілому світі. Видана книга щодо друку, паперу і взагалі зовнішнього вигляду — зразково. Коштує розмірно недорого, бо всього 20 нім. марок.

Д. Дорошенко.

—o—

Оксфорді закінчився міжнародній конґрес фільософів. Довідуємося, що в цьому конґресі взяв участь і представник українських фільософів, а саме професор українського університету в Празі, д-р Іван Мірчук, який був вибраний членом секції для розслідів метафізики і релігії. В цій секції працював також відомий італійський фільософ Кроче. Проф. Мірчук виголосив реферат про славянську фільософію.

— Столітній ювилей свого істнування обходили тими днями державні музеї у Берліні. На ювілейні свята, що тягнулися три дні, зїхалося 140 представників закордонних музеїв і поверх 500 делеґатів німецьких наукових інституцій. В офіціяльному акті, що відбувся дуже святочно в університетській авлі, взяло участь понад 1.000 гостей з усіх сторін світа. Вершком свята було відкриття нового т. зв. „Німецького Музею", в якому виставлено між іншим пергамонський вівтар і вавилонську дорогу для процесій, монументальні обекти незвичайної цінности, що від тепер притягатимуть тисячі людей. Останнього дня відбулося велике прийняття пруського уряду в цісарському замку, на яке прибуло до півтора тисячі осіб. З українських наукових інституцій було „Наукове Т-во ім. Шевченка" заступлене своїм дійсним членом, д-ром Кузелею.

— **Нова повість Ремарка.** Голосний автор „На заході нічого нового" закінчив свою нову повість „Дер Веґ цурік". Цю повість писав Ремарк протягом цілого року, перебуваючи весь той час у Голяндії. Повість вже друкується і її переложено з рукопису на кілька мов, між іншим і на польську. Вістки про недугу Ремарка були неправдиві.

— **Новий лет через Атлянтик.** Американські старшини летунського корпусу Ероль Бой і Ґері Кеннор вилетіли літаком з Америки до Англії, бажаючи здобути славу Ліндберґа. Вони вибралися в дорогу понад Атлянтик літаком „Колюмбія". Досі не одержано відомостей, чи цей лет їм удався.

— **З мистецького життя.** Товариство польських пластиків „Артес" на зборах 29. вересня порішило влаштувати в найближчому часі виставу пластичного мистецтва у Львові. День вистави буде визначений пізніше.

Чічерін непевний.

З Москви прийшли вісти, що Чічерін хотів видати свої спомини, але цензура заборонила, бо спомини контрреволюційні.

СПОРТ

НЕДІЛЬНІ ЗМАГАННЯ.

В неділю 12. ц. м. відбудуться у Львові два цікаві змагання: в год. 11. передпол. на грищі Гасмонеї розіграють товариський меч Україна—Гасмонея, а в год. 3. попол. будуть на грищі Погоні ліґові змагання Погонь—Рух. Поватим відбудуться ще на Погулянці змагання за вхід до Ліґи Лехія—Сокіл (Рівне).

ПРОДОВЖЕННЯ СУХИХ ЛЕЩЕТАРСЬКИХ ТРЕНІНҐІВ.

Карпатський Лещетарський Клюб продовжує сухі лещет. тренінґи, які розпочав перед феріями. Перший тренінґ відбудеться в неділю 12 X. в год. 9. рано на площі Сокола-Батька. Тренінґи лише для членів. Вписи до Клюбу приймаються на площі.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 10. жовтня ц. м. масло солене експортове 3·70 зол., масло пріма бльокове 3·60 зол., літра молока 0·29 сотиків, літра сметани 1·40 зол., копа яєць 11·00 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 11. жовтня, год. 7·30 вечором „Дімок трьох дівчат" Шуберта. Виступ Фонтанівної і Фодинського.

Неділя, 12 жовтня, год. 3·30 попол. „Дротяр".

Неділя, 12. жовтня, год. 7·30 вечором „Дімок трьох дівчат".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі): Щодня „Хоробрий вояк Швейк".

Малий Міський Театр:

Субота, 11. жовтня, год. 7·30 вечором „Екзотична кузинка".

Неділя, 12. жовтня, год. 3·30 попол. „Папа кавалер".

Неділя, 12. жовтня, год. 7·30 вечором Екзотична кузинка".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Залізна маска (з Ферберксом. на осн. Ол. Діма).
КАСІНО: Звукова фільма: „Льокомотива ч. 2329" (Льон Чаней).
КОЛЬОСЕЙ: Нечинне
КОПЕРНИК: Звукова фільма: Розкоші небезпеки.
ЛЕВ: Звукова фільма: „Король прошаків".
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: Роскоші небезпеки.
ОАЗА: Буря над Азією.
ПАН: Два світи (Схід і Захід).
ПАЛЯС: Звукова фільма: „Вальс кохання".
ПАСАЖ: Заморські чорти. Американська комедія.
ПРОМІНЬ: Голубиця.
РАЙ: Звукова фільма: Парада кохання.
ХИМЕРА: Чеснотливі дівчата.
СТИЛЕВЕ: Клич моря. Злодій з Багдаду.
ФАТАМОРГАНА: Сема заповідь.
УТІХА: Воскресення. Російський хор і балалайки.

Програма радіо.

Неділя 12. X. 1930.

Варшава (1411,7) 12·15 Богослужения. **Гельсінгфорс** (221,4) 11·25 Співи Тоіва Люкн. **Берлін** (419) 14·30 Концерт солістів. **Харків** (426) 16·00 Концерт: гумор і сатира. **Стокгольм** (435,8) 19·15 Шведська музика. **Рим** (441,2) Радіоквінтет. **Прага** (486,2) 11·00 Хор. **Відень** (516,3) 11·05 Концерт. **Будапешт** (550,5) 16·00 Мадярські пісні.

Понеділок 13. X. 1930.

Варшава (1411,7) 12·10 Грамофонові платти. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·00 Музичні продукції. **Братіслава** (278,8) 16·3' Російська музика і співи. **Берлін** (419) 16·30 Концерт. **Харків** (426) 16·00 Музика. **Рим** (441,2) 17·00 Оперова музика. **Прага** (486,2) 12·30 Концерт. **Будапешт** (550,5) 12·05 Балалайкова орхестра. **Москва** (1481) 18·30 Народній вечір.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Репертуар Нового Українського Театру дир. П. Карабіневича. 718

Кропивник:
12. X. „Танок Венери“.

Стідниця:
13. X. „Танок Венери“.
14. X. „Шукаю мужа“.

Дрогобич:
15. X. „Шукаю мужа“.

Новий Самбір:
16. X. „Танок Венери“.

Добромиль:
17. X. „Танок Венери“.

Бірча:
18. X. „Танок Венери“.
19. X. „Шукаю мужа“.

Перемишль:
20. X. „Танок Венери“.

Акад. Хор „Бандурист“, одинокий студентський хор у Львові, просить усіх співучих студентів вписуватися громадно в його члени, щоби з новим 15-літтям міг гідно й дальше сповняти своє почесне завдання. Вписуватись можна на кожній пробі, або в обідовій порі в Акад. Домі. Перша проба відбудеться в понеділок, 13. н. м., в год. 7·30 веч. у малій салі Муз. Інституту Лисенка. — За Виділ: **Я. Карпович**, голова; **А. Семків**, секретар.

В. Барвінський згубив на Руській вул. свій пашпорт. Хто найшов, зволить звернути його до Адмін. „Діла“ або до заведення брата Альберта. 1—3

Надзвичайні датки на „Рідну Школу“ зложили Вп.: „Маслосоюз“ 100 зол., Надрадник Марійки Онишкевич 50 зол., о. Мітрат Балюк 50 зол., Службовики „Народної Торговлі“ 30 зол. замість вінка на домовину бл. п. Ольги Лазорко, дочки дир. „Н. Т.“ — Вп. Жертводавцям складає щиру подяку **Головна Управа.** 726

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

УПРАВА наукових курсів **„Освіта“** приймає до 15 жовтня вписи на однорічний матуральний гімназійний курс, однорічний курс до семинаріяльної матури та курси в обсягу 6. і 4. гімназійної класи. Гімназійні абсольвенти (-тки) будуть приняті на розпочатий вже доповняючий курс до семинаріяльної матури. Вчать першорядні педагогічні сили. Ведуться також усі практичні вправи в наукових кабінетах. — Зголошуватися негайно в секретаріяті **„Освіти“** Львів, Мідковського 11 (бічна Кохановського) від 12—1 і 7—8 вечором. 576 5—6

ДІМ 9 покоїв вулиця Кохановського, двітисячі долярів. — Ігнат, Курковя 24. 709 3—3

ВЧИТЕЛЬКА англійської мови (докторат, іспит державний і з льондонського курсу) приймає лекції (конверсації, кореспонденції), перекладає з української, рос., польс., чеськ., нім. і навпаки. Зголошення до Адмін. під „Знання“. 617 3—3

ТОЛОЧУ ДЕСЕНІ на оксамітах і на плюшевих плащах навіть старих, вишщених; відсвіжую, чищу, переробляю. **Волинська**, Львів, Собіського 12, тел. 17-04. 232а 18-?

ВІДНАЙМУ умебльовану комнату, Куркова 14. правий партер. 693 3-3

ПОМЕШКАННЯ з двома великими кімнатами, з осібними входами і кухнею, без комфорту. Від трамваю 5 хвилин ходу, від 1/XI 1930 до винайму. — Ближчі інформації дасть Управа Школи Шашкевича у Львові при вул. Замкненій ч. 8. 699 2—2

ФУТРА — оказійно продає і приймає в коміс **„Universum“**, Пасаж Міколяша, Львів. 688 3—10

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 437

ГЛЯДАЮ негайно вправного конціпієнта, що може заступати адвоката. Умовини прошу подати на письмі під „С. М.“. 705 3—5

ПОШУКУЄТЬСЯ негайно солідної господині до заряду дому і ведення кухні на селі. — Зголошення слати на адресу: Фільварок Милятичі, п. Давидів к. Львова. 714 2-4

SCHWEIGHOFERA- HOFMANNA **Фортепяни — Піяніна — Гармонії** поручає виключне заступництво: **„Moniuszko“** Зіморовича 10. Ціни і умовини дуже приступні. 717 1—4

СТУДЕНТ прав, щоби вдержатися у Львові, шукає будьякого заняття. Ласк. згол. до адмін. „Діла“ „Студент прав“.

Здоровля — це найбільший скарб

Дощеві боти

„Pepege“, абсолютно непромакальні, є ідеальним забезпеченням ніг перед холодом і шкідливою для здоровля вохкістю. Легкі, елегантні і дешеві — є заразом вимріяним доповненням осіннього вбрання кожної пані.

— жіночі без вилогів, цілі з гуми, рипс зол. **14.—**
жіночі з вологами з чорної габардини зол. **15.—**
жіночі з вилогами цілі з гуми, чорні, бронзові або беж . . . . зол. **18.—**
— жіночі високі з вилогами, легкі, цілі з гуми, десень в квіти бронз. комб. зол. **20.—**

Кальоші

„Foothold“, жіночі півкальоші без обцасів зол. **4.**50
— жіночі на трикотовій підшевці зол. **9.—**
— муж. на трикот. підшевці зол. **10.**20
мужеські пантьі зол. **9.**70

ЖАДАЙТЕ ВСЮДИ
ЛИШЕ З ПІДКОВОЮ

«PEPEGE»

АДВОКАТСЬКИЙ КАНДИДАТ прийме посаду у адвоката на провінції від 1. грудня 1930 р. Має 3-літну кандидатську і 8-літну соліцитаторську практику й може вести самостійно канцелярію. — Зголошення з умовинами приймає Іван Аровець, канд. адв. Калуш. 713 2—3

МЕБЛЬОВАНА кімната фронт 2 вікна 90 зол. Виспянського 31. партер. 723 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 **Пересвітлення Рентгеном.**

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО
бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та лікарської косметики
ординує в скірних недугах
і т. д. від год. 8½—10, 14—16.
в косметиці від 10—11 і 16—18
в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратові ждальні.
ЛЬВІВ, вул. Сикстуська ч. 22, III. п.
(біля Нар. Гостинниці)
Вінда до вжитку. **Телефон 38-90.**

Спеціяліст венеричних, шкірних недуг і косметики
Др. І. Мунд Д. сек. шп. від і львів. орд. від 8—9 і 2—5, в неділі від 9—1. **Львів, Ясинка 1**, ріг Пілсудського (Панської). Телеф. 48-01. — 1411 **Лічення жиляків.** 33—?

ЛІКАРКА
Д-р Стефанія Левицька-Землоракова
спеціялістка внутрішних і діточих недуг
довголітня секундарка діточого шпиталю св. Софії у Львові
716 1—3
осіла на постійне і ординує
в КАЛУШІ, близько залізниці.

Оголошення.

Президія Товариства „Прихильників Освіти“ у Львові звертається до всіх, що брали участь у збірці в „Дні Студента“ з проханням звернути негайно всі збіркові листи, повні і чисті, тому, що Виділ Т. П. О. мусить в найкоротшому часі подати звіти зі збірки до Воєвідських Урядів.

ЗА ПРЕЗИДІЮ ТОВАРИСТВА:
Волод. Децикевич вр. голова **Д-р Ів. Гижа** вр. секретар
721

Для приєднання
:-: клієнтелі :-:
уладжуємо реклямову продажу всіляких блаватних товарів на
40 проц. дешевше.
Користайте з нагоди!

Серветки	0·75
Оксф. і кретони .	1·—
Рушн. і стирки . .	1·—
Бархани	1·35
Полотна	1·50
Зефіри	1·80
Флян. гл. і на білля	1·60
Рушники купел. .	1·80
Шовк до прав. дес.	2·—
Попеліна шовк. .	3·—
Вельвети до прання	3·—
Шев. і вов. на мунд.	4·—
Скатерт. жирард.	4·50
Капи і скат. до прав.	5·50
Шевіоти на вбран.	6·50

Замовлення висилаємо відворот. почтою.
Галицький магазин новостей
ЛЬВІВ, вул. Галицька ч. 15.
650 5—15

Ширіть наш часопис!

Конкурс.

Окружний Союз Кооператив у Перемишлі розписує отсим конкурс на торговельного Директора, що рівночасно буде і Управителем складу товарів Союзу.

Платня згідно зі службовими нормами залежна від літ дотеперішньої служби в рівнорядній інституції.

Кандидат має виказатися дотеперішньою практикою в іншій торговельній Установі доброю рекомендацією, знанням товару та книговодства. Після року зразкової служби стабілізація.

Кавція потрібна. Зголошуватися до кінця жовтня ц. р. на адресу: Д-р Загайкевич Володимир у Перемишлі вул. Косцюшки ч. 3. — **Надзірна Рада.** 675 2-3

ЖІНКИ! Дуже багато жінок терпить на обірвання внутреностей, яке приходить звичайно по злогах, з тяжкої праці, з двигання тягарів і з богато інших причин. Отже жінка буде без сумніву здоровою, охочою до життя і праці, коли спровадить собі спеціяльний бандаж проти обірвання внутреностей.

При замовленні треба подати міру в центиметрах (або ниткою) 1) в поясі, 2) довкола живота, 3) довкола підживолом подати зріст (низький, високий або середній) і скількість породів, які перейшла. Треба описати чи має нестравність шлунка, утиск і тягучі болі внутрі, болі під ложечкою (грудьми), нервовий стан, біль голови, а навіть часто біль очей, біль на хребті, спині і під лопатками, біль підчеревний або пахами, біль одної ноги чи обох ніг і т. д.

Все точно описати і з повним довірям спровадити бандаж або спеціяльний шлуночний гумовий пояс зроблений і доповнений відповідною пельотою відповідно до роду болів. Ціна від 25 до 40 зол. Коли надзвичайної конструкції ціна значно вища.

В недомаганнях і недугах з приводу внутрішного обниження або обірвання: шлунка, кишок, матиці і нирок ніякі ліки не помагають лише тимчасово зменшують терпіння. Тому одиноким ліком, крім операції є вжити бандажа купленого у спеціяліста-бандажиста.

M. L. Polaczek у Самборі ч. 21.

Також і для мущин є спеціяльні пояси проти обниження шлунка, нирок і кишок. Пропуклинові бандажі, які забезпечують найбільші і застарілі пріри (брухи), живота, литки, пахвини і такої, що западаєся вже в долину. Гумові панчохи проти жиляків і пухнення ніг. — Гумові мочники для ослаблених на міхур мущин та жінок до вжитку в часі ходження, праці, подорожі і підчас сну. — Простотримки і коректори проти згорблення і скривлення кістяка.

Протези-штучні ноги і руки для ампутованих. 622 3 5

КОНКУРС.

Вписи до господарсько-садівничої школи Товариства „Просвіта“ в Милованню на рік 1931.

Шкільний рік в однорічній господарсько-садівничій школі Тов-а „Просвіта“ в Милованню розпочинається дня 20. січня 1931 р. і триватиме до 20. грудня 1931 р.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта“ у Львові оголошує вписи на приняття до школи 40 учеників з приміщенням в приюті під такими умовами:

1. Зголошуватися можуть мущини в віці 16—24 літ, що скінчили народню школу.

2. Оплата за приміщення в шкільнім приюті, опал і світло виносить 5 зол. місячно. Вписове 15 зол. на початку шкільного року. Наука в школі безплатна. Прохарчування одержують ученики в кооперативній харчівні школи, веденій учениками під доглядом учителя за оплатою 35—40 зол. місячно.

3. Кожний ученик має мати одіж (в тім одіж до праці), 4 пари біля, 4 рушники, 2 простирала, подушку, покровець, сінник, а також ложку, видли, ніж, тарілку, мисочку і ½ літ. горня (бляшане поливане).

4. Родичі чи опікуни зобовязуються письменно платити за удержання і приміщення що місяця з гори.

Навчання в школі в зимі головно теоретичне, в літі головно практичне.

Зголошення до школи треба вносити поручено на адресу: Господарсько-садівнича школа Тов. „Просвіти“ в Милованню п. Стриганці н/Дн. (Stryhańce).

До зголошення треба долучити останнє шкільне свідоцтво, посвідку родичів, що зобовязуються платити за ученика і значки на 75 сот. на відповідь. Про приняття і день приїзду повідомить управа школи по 15. грудня 1930 р.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта“.
715 2—3

За редакцію відповідає Олександер Костич. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10